



יֹמָא חַד הָוּה קָאִים בְּהַאי דּוּכְתָא, וְהָוּה אָמַר  
הַכִּי, (במדבר כ"ב) פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן,  
בָּאת י' זַעִירָא.

בְּגִין דְּתֵרִין אֶלְפִין בֵּיתִין רְשִׁימִין, אֶלְפָא בֵּיתָא  
דְּאֶתְוּוֹן רְבֵרְבֹן, וְאֶלְפָא בֵּיתָא דְּאֶתְוּוֹן  
זַעִירָן. אֶתְוּוֹן רְבֵרְבֹן, אֵינּוּן בְּעֶלְמָא דְּאֶתִי.  
וְאֶתְוּוֹן זַעִירָן, אֵינּוּן בְּעֶלְמָא תַתְּאָה. י' זַעִירָא,  
בְּרִית קַיִמָא קַדִּישָׁא. כִּיּוֹן דְּקַנְיִ פְּנִיחָס עַל בְּרִית  
דָּא, אֶתְוּסַף בֵּיהּ י' זַעִירָא, רְזָא דְּבְרִית דָּא.

בְּהַהוּא שַׁעְתָּא, אָמַר קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מָה  
אֶעֱבִיד עִם מֹשֶׁה, בְּרִית דָּא מִמְּשָׁה  
הוּי, וְכִלְהָ דִּילִיהּ הוּי. גְּנָאִי הוּא לְמִיּהֵב לִיהּ  
לְאַחֲרָא, בְּלֹא דַעְתָּא וִרְעוּתָא דְּמֹשֶׁה, לָאוּ יֵאוּת  
הוּא. שְׂאֲרֵי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאָמַר לְמֹשֶׁה,  
מֹשֶׁה, פְּנִיחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן. אָמַר  
לִיהּ מֹשֶׁה, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם מַהוּ. אָמַר לִיהּ,  
אֲנִתְּ הוּא דְּמִסְרַת נַפְשָׁךְ עַל יִשְׂרָאֵל דְּלֹא  
יִשְׁתַּצּוֹן מִן עֶלְמָא בְּכַמְהָ זְמַנִּין, וְאִיהוּ הַשִּׁיב  
אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. אָמַר מֹשֶׁה  
מַה אֶתְּ בְּעֵי מַנִּי, הָא כֻלָּא דִּידָךְ.

אָמַר לִיהּ, הָא כֻלָּא דִּידָךְ הִיא, אֵימָא לִיהּ  
דְּתִשְׁרִי בְּגוּיָהּ. אָמַר מֹשֶׁה, הָא בְּלָבָא  
שְׁלִים תְּהֵא לְגַבִּיָּהּ. אָמַר לִיהּ אֵימָא אֲנִתְּ  
בְּפוּמָךְ, וְאָרִים קִלְךְ, דְּאֲנִתְּ מִסַּר לִיהּ בְּרַעוּתָא,  
בְּלָבָא שְׁלִים. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, לִכֵּן אָמַר,  
אֶתְּ אֵימָא בְּרַעוּתָא, הַנְּנִי נוֹתֵן לוֹ אֶתְּ בְּרִיתִי  
שְׁלוֹם. מֹשֶׁה הָוּה אָמַר הַנְּנִי נוֹתֵן לוֹ וְגו',  
דְּאִילוּ קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָוּה לִיהּ לְמִימַר לִכֵּן  
אָמַר לוֹ הַנְּנִי נוֹתֵן לוֹ אֶתְּ בְּרִיתִי שְׁלוֹם, אֲבָל  
לֹא כְּתִיב אֲלֵא לִכֵּן אָמַר. וְאִי תִימָא,  
דְּאֶתְעַבְּרַת מִן מֹשֶׁה. לֹא. אֲלֵא כְּבוֹצִינָא דָּא  
דְּאֶדְלִיקוּ מִינָהּ, דָּא יְהִיב וְאֶהְיִי, וְדָא לֹא  
אֶתְגַרַע מִנָּהּ.

עומד במקום זה והיה אומר כן:  
פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן,  
בָּאת י' קְטָנָה.

מִשּׁוּם שְׁשֵׁנִי א"ב רְשׁוּמִים -  
אֶלְפָא בֵּיתָא שֶׁל אוֹתִיּוֹת גְּדוּלוֹת,  
וְאֶלְפָא בֵּיתָא שֶׁל אוֹתִיּוֹת קְטַנּוֹת.  
אוֹתִיּוֹת גְּדוּלוֹת הֵן בְּעוֹלָם הַבָּא,  
וְאוֹתִיּוֹת קְטַנּוֹת הֵן בְּעוֹלָם  
הַתַּחְתּוֹן. י' קְטָנָה, אוֹת בְּרִית  
הַקְּדוּשׁ. כִּיּוֹן שְׁפִנְחָס קָנָא עַל  
בְּרִית זוֹ, נִתְוּסַפָּה לוֹ י' קְטָנָה, סוּד  
בְּרִית זוֹ.

בְּאוּתָהּ שַׁעָה אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ  
הוּא: מַה אֶעֱשֶׂה עִם מֹשֶׁה? בְּרִית  
זוֹ מִמְּשָׁה הִיָּתָה, וְכִלְתּוּ הִיָּתָה,  
גְּנָאִי הוּא לְתַת אוֹתָהּ לְאַחֲרָא בְּלִי  
דַעַת וְרִצּוֹן מֹשֶׁה. לֹא נֶאֱחָה זֶה.  
הַתַּחֲוִיל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאָמַר  
לְמֹשֶׁה: מֹשֶׁה, פְּנִיחָס בֶּן אֶלְעָזָר  
בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן. אָמַר לוֹ מֹשֶׁה:  
רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, מַהוּ? אָמַר לוֹ,  
אֶתָּה הוּא שְׁמִסְרַת נַפְשָׁךְ עַל  
יִשְׂרָאֵל שְׁלֵא יֵאבְדוּ מִן הָעוֹלָם  
בְּכַמְהָ פְּעָמִים, וְהוּא הַשִּׁיב אֶת  
חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. אָמַר  
מֹשֶׁה: מַה אֶתָּה רוֹצֵה מִמֶּנִּי? הֲרִי  
הַכֵּל שְׁלָךְ!

אָמַר לוֹ: הֲרִי הַכֵּל שְׁלָךְ הִיא,  
אָמַר לוֹ שְׁתַּשְׁרֶה כְּתוּכוֹ. אָמַר  
מֹשֶׁה: הֲרִי בְּלָב שְׁלָם תְּהִיָּה אֵלִי.  
אָמַר לוֹ: אָמַר אֶתָּה בְּפִיךְ וְהִרַם  
קוֹלְךְ, שְׂאֶתָּה מִסְרַת אוֹתָהּ בְּרִצּוֹן  
וְכִלְב שְׁלָם. זֶהוּ שְׁפָתוּב לִכֵּן אָמַר.  
אֶתָּה אָמַר בְּרִצּוֹן: הַנְּנִי נוֹתֵן לוֹ  
אֶתְּ בְּרִיתִי שְׁלוֹם. שְׂאֵלוּ הַקְּדוּשׁ  
בְּרוּךְ הוּא, הִיָּה לוֹ לומר: לִכֵּן  
אָמַר לוֹ הַנְּנִי נוֹתֵן לוֹ אֶתְּ בְּרִיתִי  
שְׁלוֹם. אֲבָל לֹא כְּתוּב אֲלֵא לִכֵּן  
אָמַר. וְאִם תֵּאמַר שְׁהַעֲבָרָה  
מִמְּשָׁה - לֹא. אֲלֵא כְּנִר זֶה  
שְׁמִדְלִיקִים מִמֶּנּוּ - זֶה נוֹתֵן  
וְמִקְנָהּ, וְזֶה לֹא נִגְרַע מִמֶּנּוּ.



בא אותו הצל, וישב, ונשקו. שמעו קול אחד שהיה אומר: פנו מקום, פנו מקום לרבי פנחס בן יאיר, שהוא אתכם. ששנינו, שכל מקום שצדיק חדש בו דברי תורה, כשהוא באותו העולם פוקד את אותו מקום וכא אליו, וכל שפן כששרויים בו צדיקים אחרים לחדש באותו מקום שאומרים דברי תורה, כמו זה שהיה בא רבי פנחס בן יאיר לפקד את מקומו ומצא צדיקים אלו מחדשים דברי תורה, והתחדש כמקדם אותו דבר של רבי פנחס בן יאיר לפניו.

אמר רבי אבא, נאה הדבר של רבי פנחס בן יאיר, שהרי לא כתוב לכן הנני נותן, אלא לכן אמר הנני נותן לו. וכי דבר זה היה גנוז מחסיד זה פתח ידך ולא היית אומר?! אשרי חלקנו שזכינו להיות בסייע של הצל הקדוש כאן.

גם הוא פתח ואמר משמו של רבי פנחס, (קהלת ט) כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה וגו' - כמה נאה לו לאדם בעוד שהנר דולק ושרוי על ראשו להשתדל ולעשות רצון רבונו, משום שאותו הנר הוא כ"ח ששרוי עליו, ולכן פתוח (במדבר יד) יגדל נא כח יי. כח יי, זהו כח ששורה על ראש הצדיקים וכל אותם שמשתדלים ברצון רבונו. ועל זה שנינו, כל העונה אמן? היא שמיה רבא מברך בכל פחו. (זהו כחו)

ודאי צריך לעורר כל איבריו בכח חזק, משום שבהתעוררות חזקה שהתחזק, התעורר אותו פת קדוש עליון ועלה לתוף הקדש, ונשבר פת חזק הצד האחר. ולכן בכחך, שצריך לעשות רצון רבונו.

רישיהון דצדיקיא, וכל אינון דמשתדלין ברעותא דמאריהון. ועל דא

תנינן, כל העונה אמן? היא שמיה רבא מברך בכל פחו. (דא איהו כחו).

ודאי אצטריך לאתערא כל שייפוי בחילא תקיף בגין דבאתערוותא תקיף דאתקף, אתער ההוא כח קדישא עלאה, ואסתלק גו קדשא ואתבר חילא ותוקפא דסטרא אחרא. ועל דא (דף ר"ב ע"ב) בכחך, אצטריך למעבד רעותא דמארך.

אתא ההוא טולא, ויטיב, ונשיק ליה. שמעו חד קלא דהיה אומר, פנון אתר, פנון אתר לרבי פנחס בן יאיר, דאיהו גבייכו. דתנינן, דכל אתר דצדיקא אתחדש ביה מלי דאורייתא, פד איהו בההוא עלמא, פקיד לההוא אתר, ואתי ליה לגביה. ופל שפן פד שראן בגווייה צדיקיא אחרנין. לחדתא בההוא אתר, דאמרינ מלי דאורייתא. פגוונא דא דהיה אתי רבי פנחס בן יאיר למפקד לאתריה, ואשפח אלין צדיקיא מחדתין מלין דאורייתא, ואתחדש פמלקדמין, ההוא מלה דרבי פנחס בן יאיר קמיה.

אמר רבי אבא, יאות מלה דרבי פנחס בן יאיר, דהא לא כתיב לכן הנני נותן, אלא לכן אמור הנני נותן לו. וכי מלה דא הוה גניזא מחסידא דא תחות ידך, ולא הוית אומר. זכאה חולקנא, דזכינא למהוי בסיעתא דטולא קדישא הכא.

אוף הוא פתח ואמר, משמיה דרבי פנחס (קהלת ט) כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה וגו', כמה יאות ליה לפר נש בעוד דבוצינא דליק ושריא על רישיה, לאשתדלא ולמעבד רעותא דמאריה. בגין דההוא נהורא דבוצינא, איהי כ"ח דשריא עליה. ועל דא כתיב, יגדל נא כח יי. פח יי, דא הוא כח, דשריא על



כי אין מעשה וחשבון וגו', בגין דבההוא כח אית מעשה, אשתדלותא לאשתדלא בהאי עלמא דאקרי מעשה, עלמא דעובדא, למשלם סופא דמחשבה. וחשבון, דא הוא עלמא, דתליא בדבורא, דהא חשבון בדבורא תליא. ועל דא, כל גימטריאות, ותקופין, ועבורין דעלמא, בסיהרא הוו. ודעת, דא איהו רזא דשית סטרין, דתליין במחשבה, ואקרון עלמא דההוא מחשבה. וחכמה, דכלא תליא מגייה. וכר אלין פלילן בההוא כח, מה דלאו הכי בסטרא דשאל, דרגא דגיהנם. דהא כל בר נש דלא אשתדל בהאי כ"ח, בהאי עלמא, לאעלאה ביה, במעשה וחשבון ודעת וחכמה, סופיה לאעלאה בשאל, דלית ביה מעשה וחשבון ודעת וחכמה. דהא סטרא אחרא, ארח שאל איהי, דכתיב, (משלי ז) דרכי שאל ביתה. מאן דאתרפי מהאי כ"ח קדישא, אתקף ביה סטרא אחרא, דשאל ביתה.

אשר אתה הולך שמה, וכי כל בני עלמא אזלי לשאל. אין. אבל סלקין מיד, דכתיב, (שמואל א ב) מוריד שאל ויעל. בר אינון חייבין, דלא הרהרו תשובה לעלמין, דנחתין ולא סלקין. ואפילו צדיקים גמורים נחתין תמן. אמאי נחתין. בגין דנטלין פמה חייבין מתמן, וסלקין לון לעילא. (ומפון עבדין לון לתרטר בתשובה) ומאן אינון. אינון דהרהרו בתשובה בהאי עלמא, ולא יכילו, ואסתלקו מן עלמא. וצדיקיא נחתין בגיניהון דחייבין גו שאל, ונטלין לון, וסלקין לון מן תמן.

אמר רבי יוסי, כתיב (קהלת ז) אחת לאחת למצא חשבון. חשבון דגימטריאות דקיימן בסיהרא, באן דרגא דילה אינון. לא אתיב גימטריאות שעומדים בלבנה, באיזו דרגה שלה הם? לא השיב לו. אמר, שמעתי ולא נזכרתי

כי אין מעשה וחשבון וגו', משום שבאותו כח יש מעשה השתדלות להשתדל בעולם הזה שנקרא מעשה, עולם המעשה, להשלים סוף המחשבה. וחשבון - זהו עולם שתלוי בדבור, שהרי החשבון בדבור תלוי. ולכן כל הגימטריאות ותקופות העבורים של העולם הם בלבנה. ודעת - זהו סוד ששה צדדים שתלויים במחשבה, ונקראים עולם של אותה מחשבה. וחכמה - שהכל תלוי ממנה.

וכר אליו כלולים באותו כח, מה שאין כן בצד השאל, דרגת הגיהנם. שהרי כל אדם שלא משתדל בכ"ח זה בעולם הזה להכנס בו במעשה וחשבון ודעת וחכמה, סופו להכנס בשאל, שאין בו מעשה וחשבון ודעת וחכמה. שהרי הצד האחר הוא דרך שאל, שכתוב (משלי ז) דרכי שאל ביתה. מי שיתרפה מכ"ח הקדוש הזה, מתחזק בו צד האחר, ששאל ביתה.

אשר אתה הולך שמה. וכי כל בני העולם הולכים לשאל? כן, אבל עולים מיד, שכתוב (שמואל א-ב) מוריד שאל ויעל. פרט לאותם רשעים שלא הרהרו תשובה לעלמים, שיורדים ולא עולים. ואפלו צדיקים גמורים יורדים לשם. למה יורדים? משום ששוקחים פמה רשעים משם, ומעלים אותם למעלה. (ושם גורמים להם להרהר בתשובה) ומי הם? אותם שהרהרו תשובה בעולם הזה ולא יכלו, והסתלקו מהעולם. וצדיקים יורדים בגלל הרשעים לתוף השאל, ולוקחים אותם, ומעלים אותם משם.

אמר רבי יוסי, כתוב (קהלת ז) אחת לאחת למצא חשבון. חשבון של השיב לו. אמר, שמעתי ולא נזכרתי



בדבר. קם אותו הצל והכה  
 בעיניו של רבי אבא. נפל על פניו  
 מתוך פחד. עד שהיה נופל על  
 פניו, נפל פסוק בפיו, שכתוב (שיר  
 השירים ז) עיניך ברכות בחשבון על  
 שער בת רבים. ואלו העינים  
 שלה: פרפראות לתוף חכמה  
 עליונה שנמשכה מלמעלה,  
 ומתוף חשבון ותקופות ועבורים  
 מתמלאים, ונעשו ברכות, שיצאו  
 מימיו לכל הצדדים, (אוחן עינים) עד  
 שנפקדו לכל חשבון ועבורי  
 הלכנה בלבד (שבחין) וכוכבים  
 ומזלות לעשות חשבון, וזהו  
 שער בת רבים, זוהי הלכנה  
 שבחין.

אמר רבי אבא לרבי יוסי, אותה  
 מרגלית קדושה שהיתה תחת  
 ידך, מתוף סיוע של החסיד  
 הקדוש שהוא אצלנו, כמה יפה  
 הוא, וחזונו בו. שהרי ודאי לא  
 צריך להוציא אשה להשרות  
 במקום אחר, עד שבעלה יצוה  
 ויתן לה רשות ללכת, ומודיעים  
 לבעלה בהתחלה, ומפיס אותו  
 שהוא יצוה אותה ויתן לה רשות  
 ללכת לאותו מקום. כן הקדוש  
 ברוך הוא פיס את משה, ועד  
 שנתן לו רשות ואמר לו: אמר  
 אלהי, הנני נתן לו את ברית  
 שלום, לשרות בתוכו. ועד שנתן  
 לה רשות ללכת לשם, לא הלכה.  
 מנין לנו? מצדיקו של עולם,  
 שנתן לה רשות לשרות בתוף  
 צדיקי העולם הזה. וישבה עמם  
 כמו כלה בתוף הקשויטים שלה.  
 וצדיק העולם רואה ושמח בזה.  
 אבל בין זרועות בעלה שוככת,  
 וחוזרת להיות אדם, וישבה  
 לבעלה, כמו שנאמר (אסתר ב)  
 בערב היא באה ובבקר היא  
 שבה. בערב היא באה לבעלה,  
 ובבקר היא שבה לצדיקי העולם,  
 והכל ברשות בעלה. (והו שכתוב

ליה. אָמַר, שְׁמַעְנָא, וְלֹא אֲדַפְרְנָא מְלָה. קָם  
 הָהוּא טוּלָא, וּבִטַּשׁ בְּעֵינָיו דְּרַבִּי אַבָּא, נָפַל  
 עַל אַנְפּוּי מַגּוּ דְחִילוֹ. עַד דְּהָוָה נָפַל עַל אַנְפּוּי,  
 נָפַל קָרָא בְּפוּמִיהּ, דְּכַתִּיב, (שיר השירים ז) עֵינֶיךָ  
 בְּרֻכּוֹת בְּחֻשְׁבוֹן עַל שַׁעַר בַּת רַבִּים. וְאַלְיָן  
 עֵינֵיךָ דִּילָהּ, פְּרַפְרָאוֹת לְגוּ חֲכָמָה עֲלֵאָה,  
 דְּאִתְּמַשְׁכָּא מְלַעֲיָלָא, וּמַגּוּ חֻשְׁבוֹן וְתַקּוּפִין  
 וְעִבּוּרִין אִתְּמַלְיִין, וְאִתְּעִבְדוּ בְּרִיכּוֹת, דְּנִפְקוּ  
 מִיָּמִין, לְכָל סְטָרִין, (נ"א אינו עיניו) עַד דְּאִתְּפַקְדוּן  
 לְכָל חֻשְׁבוֹן וְעִבּוּרִין דְּסִיְהָרָא בְּלִבְד (פ"א דלבר),  
 וְכַכְבִּין וּמְזָלֵי לְמַעְבַּד חֻשְׁבוֹן, וְדָא אִיהוּ עַל  
 שַׁעַר בַּת רַבִּים, דָּא אִיהִי סִיְהָרָא דְלִבְר.

אָמַר רַבִּי אַבָּא לְרַבִּי יוֹסִי, הָהוּא מְרַגְלָא  
 קְדִישָׁא דְהָוָה תַּחֲת יָדְךָ, מַגּוּ סִיעֲתָא  
 דְּחֻסִּידָא קְדִישָׁא דְאִיהוּ גַבְּן, כַּמָּה שְׁפִיר אִיהוּ,  
 וְאֵהָדְרֵנָא בֵּיהּ. דְּהָא וְדָאֵי לָא אֲצִטְרִיךְ לְאַפְקָא  
 אִתְּתָא, לְמִשְׁרֵי בְּאַתְרַּא אַחְרָא, עַד דְּבַעֲלָהּ נִפְקַד  
 לָהּ וְיַהִיב לָהּ רְשׁוּ לְמַהֲךָ. וְאוּדְעִין לְבַעֲלָהּ  
 בְּקַדְמִיתָא, וּמְפִיִּסִין לִיהּ, דְּהוּא יִפְקַד לָהּ,  
 וְיַהִיב לָהּ רְשׁוּ לְמִיְהָךְ לְהָהוּא אַתְרַּא. כֵּן קְדִישָׁא  
 בְּרִיךְ הוּא פִּיִּס לְמִשָּׁה, וְעַד דְּיַהִיב לִיהּ רְשׁוּ,  
 וְאָמַר לִיהּ אִימָא אַנְתְּ, הִנְנִי נוֹתֵן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי  
 שְׁלוֹם, לְמִשְׁרֵי בְּגוּוִיָּהּ, וְעַד דְּיַהִיב לָהּ רְשׁוּ  
 לְמַהֲךָ תַּמּוּן, לָא אֲזַלְתְּ.

מְנַרְן. מְצַדִּיקוּ שֶׁל עוֹלָם, דְּיַהִיב לָהּ רְשׁוּ,  
 לְמִשְׁרֵי גוּ צַדִּיקֵי בְּהַאי עֲלָמָא. וְיַתְבָּא  
 עִמָּהוּן, כַּכְלָה גוּ קְשׁוּטָהָא. וְצַדִּיקָא דְעֲלָמָא  
 חָמִי, וְחִדֵּי בְּהַאי. אָבַל בֵּין דְּרוּעֵי דְבַעֲלָהּ  
 שְׂכִיבַת, וְאִתְּהַדְרַת לְמַהֲוֵי בְּהַדְיָהּ, וְתַבַּת  
 לְבַעֲלָהּ. כַּמָּה דָּאִתְּ אָמַר, (אסתר ב) בְּעָרֵב  
 הָיָא בָּאָה וּבְבַקֵּר הָיָא שָׁבָה. בְּעָרֵב הָיָא  
 בָּאָה, לְגַבֵּי בַעֲלָהּ. וּבְבַקֵּר הָיָא שָׁבָה,  
 לְגַבֵּי צַדִּיקָיָא דְעֲלָמָא. וְכֻלָּא בְּרִשׁוּתָא